

Forsvaret Sjøforsvaret

En global norsk marine?

NORGE er et lite land, men noe bortimot en stormakt til sjøs. Mens nesten alle andre har rustet ned sjøforsvaret etter at den kalde krigen tok slutt, har Norge opprettholdt en etter måten stor og slagkraftig marine. Spørsmålet er: Hvor skal den seile i framtiden?

NÅR NORGE fremdeles satser så mye på sjøforsvaret som vi gjør, er det først og fremst fordi vi råder over et enormt territorium til havs. Der er det nødvendig at vi viser flagget, at vi håndhever vår suverenitet, overvåker havområdet og er i stand til å beskytte både kysten og verdifulle olje- og gassinntallasjoner i våre farvann.

Situasjonen har endret seg mye siden den kalde krigen; det

finnes ingen nevneverdig militær trussel mot norske kyster og farvann for tiden. Sovjetunionen har allerede lenge vært historie, Russlands flåte er redusert til en brøkdel av hva den sovjetiske en gang var, og Russland er ingen makt som truer Norge nå, og sannsynligvis ikke i overskuelig framtid. Men det kan tenkes andre trusler i havområdet vårt – oljeinstallasjoner til havs er ikke uaktuelle

Marinestyrke

► **Norge** har i dag et av Europas største og mest moderne sjøforsvar.

► **Blant Natos** europeiske medlemsland er det bare Frankrike (24), Storbritannia (18) og Tyskland (15) som har flere overflatefartøyer enn Norge.

► **Når det gjelder** ubåter, er det bare Storbritannia (7) som har flere enn Norge (6), mens Frankrike (6) har like mange som Norge.

som terrormål, for eksempel. I denne sammenheng har vi bruk for et effektivt sjøforsvar.

ETTER DEN KALDE krigen har Nato utvidet sitt ansvarsområde til å omfatte ikke bare Europa og Atlanterhavet, men har i takt med et endret trusselbilde latt seg engasjere også i fjernere deler av verden. Størst og vanskeligst har innsatsen i Afghanistan vært, men også til havs har Nato, inkludert Norge, satt inn krefter. Piratvirksomheten utenfor Afrikas Horn ble en så stor trussel mot internasjonal skipsfart at både EU og Nato satte inn fartøyer for å beskytte handelsflåten.

Nå mener forsker Paal Hilde ved Institutt for forsvarsstudier at Norge i framtiden kan komme til å møte et økt press for å delta i sjømilitære operasjoner langt fra våre egne farvann. Siden vi nå har en av Europas største flåtestyrker, ventes det også at vi setter den inn når det behøves. At vi har en stor handelsflåte som kan trenge beskyttelse i konfliktområder, bidrar til presset.

Og i går kom nyheten om at Norge er blitt bedt om å lede Natos piratjakt i Adenbukta utenfor Somalia.

DET KAN bli vanskelig å si nei, men det vil også bli nødvendig å vurdere nøye hvor Norge skal engasjere sine marinefartøyer. Vi har sett den voksende spenningen i havområdene rundt Kina, for eksempel. USA er stadig verdens overlegent største militærmakt, også til sjøs, og er i ferd med å flytte en del av tyngden fra Europa til Asia. Men det kan også komme et press mot andre Nato-land for å delta, Norge ikke unntatt. Før vi kommer så langt, bør spørsmålet bli grundig diskutert.

Fregatten KNM «Fridtjof Nansen» ved Haakonsværn i Bergen.

FOTO: MARIT HOMMEDAL, SCANPIX

Ryfylke Vekst

Urbanisering på Strandlandet

DET BYGGES på Tau, og det bygges fint, i høyden, med flott utsikt. Og det blir nok mer, spesielt når Ryfast er ferdig. Om noen år har Tau sannsynligvis nok innbyggere til å kalle seg by. Men foreløpig er det ikke svært mye som minner om et bysentrum på Tau. I bakken ned mot kaien er det lite liv, og det lille som er av sentrum len-

ger oppe, er ikke mer enn noen få butikker og en bensinstasjon.

Men det finnes mer på Tau: skoler, idrettsanlegg og en fin park rundt den gamle direktørboligen, Tou Villa, som nå er et aldri så lite kultursentrum. Dette burde gi muligheter for utvikling av et triveligere sentrum på litt sikt. Det kommer til å skje i konkurranse med Jørpeland,

Tau

► **Tettsted** i Strand med 2800 innbyggere, og med rask utbygging av nye boligområder. Ryfast vil åpne for sterkere vekst.

som i dag markedsfører seg som Ryfylkebyen. Men litt konkurranse har ingen vondt av, og Ryfast vil sannsynligvis føre til vekst nok for begge.

Veksten fører også til problemer som må løses, med utbygging av skoler, barnehager og infrastruktur. Spør Sandnes, der kjenner de til utfordringen. Men den gir også muligheter.

Stemmer

fra andre aviser

Eksplisjonsfare

Også Tyrkia har liten interesse av å trappe opp konflikten. Følgene i hele regionen ville være uberegnelige og formodentlig heller ikke mulige å kontrollere: Det ville være fare for en krig som trekker inn hele Midtøsten. Selv en Assad som kjemper for sitt politiske liv er sannsynligvis så rasjonell at han ikke setter sin fysiske overlevelse på spill. Men det er stadig en risiko for at det neste «tragiske uhell» blir gnisten som utløser eksplosjon i denne kruttønna.

Frankfurter Allgemeine**Romneys mulige gevinst**

Vanligvis forandrer debattene lite på stemmegivningen ved valgene i USA. Det mest positive ved en slik sivilisert, fireårig liturgi, er at den avholdes, at en stor del av tv-seerne følger den, og at disse mener at de etterpå kjenner kandidatene litt bedre. I Romneys tilfelle var hans gevinst at velgerne nå kanskje ser på ham med litt andre øyne enn før.

EL PAIS**Revolusjonen er over**

Rosene er visnet. Den georgiske revolusjonen er forbi, selv om arven fra den ikke forsvinner. Parlamentsvalget 1. oktober utgjør både beviset på den eksepsjonelle veien dette lille kaukasiske landet har lagt bak seg etter sovjetperioden, og en grunn til å uroe seg for landets framtid.

Le Monde**Alternativ til konflikt**

At president Obama ikke har klart å komme noen vei i forhandlinger med Taliban, er et alvorlig tilbakeslag. (...) Afghanistans historie tatt i betraktning, er det vanskelig å være optimistisk. Men når de amerikanske styrkene nå skal forlate Afghanistan, burde det være av interesse å fremme et politisk system som opprørerne kan se som et alternativ til fortsatt væpnet konflikt.

The New York Times**Ingen blodstenket kjeltring**

De britene som tok seg tid til å se på den første amerikanske tv-debatten mellom presidentkandidatene, kan ha blitt overrasket over å oppdage at Mitt Romney i virkeligheten ikke er noen blodstenket pantomimekjeltring.

The Daily Telegraph

Aftenbladet betinger seg retten til å publisere i alle Aftenbladets mediekkanaler, herunder å legge stoffet inn i et elektronisk arkiv eller andre databaser som avisen samarbeider med. Unntak fra dette må avtales skriftlig. Publiseringvilkårene gjelder for såvel honorert som ikke honorert stoff.